

Jautājumi un atbildes par Eiropas Parlamenta vēlēšanām

1. Kad norisināsies nākamās Eiropas Parlamenta vēlēšanas?

Nākamās Eiropas Parlamenta vēlēšanas Latvijā norisināsies 2014. gada 24. maijā. Eiropas Savienībā noteiktais Eiropas Parlamenta vēlēšanu laiks ir no 22. līdz 25. maijam.

2. Kas var balsot EP vēlēšanās Latvijā?

Latvijā EP vēlēšanās var balsot visi balsstiesīgie Latvijas pilsoņi, kas sasnieguši 18 gadu vecumu. Balsot EP vēlēšanās var arī citu ES dalībvalstu pilsoņi, kuri uzturas Latvijā un likumā noteiktajā termiņā ir pierēģistrējušies balsošanai Latvijā. Tādā gadījumā viņi balsos par Latvijas kandidātu sarakstiem.

3. Kas ir nepieciešams, lai piedalītos EP vēlēšanās?

Lai piedalītos EP vēlēšanās, ir nepieciešama derīga pase vai identifikācijas karte.

4. Kur būs iespējams nobalsot EP vēlēšanu laikā?

Balsot varēs vēlēšanu iecirknī, kura sarakstā vēlētājs būs iekļauts. Līdz 15. martam katrs vēlētājs uz savu deklarēto dzīvesvietu saņems vēstuli ar norādi, kura vēlēšanu iecirkņa sarakstā viņš vai viņa ir iekļauts.

15. marts neattiecas uz paziņojumiem citu ES dalībvalstu pilsoņiem, kuri reģistrēsies vēlēšanām Latvijā. Šiem vēlētājiem paziņojumi par viņu vēlēšanu iecirkni tiks izsūtīti atsevišķi 10 dienas pirms vēlēšanām (14. maijā).

5. Kādi būs vēlēšanu iecirkņu darba laiki?

Vēlēšanu dienā - 24. maijā - iecirkņi darbosies no 07:00 līdz 20:00.

6. Vai būs iespējams nobalsot pirms oficiālās vēlēšanu dienas?

Jā, būs iespējama arī iepriekšējā nobalsošana – katrai personai norādītajā vēlēšanu iecirknī. Iepriekšējā balsošana notiks trīs dienas pirms vēlēšanu dienas: trešdien, 21. maijā, to varēs izdarīt no 17:00 līdz 20:00, ceturtdien, 22. maijā no 09:00 līdz 12:00 un piektdien, 23. maijā, no 10:00 līdz 16:00.

7. Vai Eiropas Parlamenta vēlēšanās var balsot arī ar nepilsoņa pasi?

Nē, EP vēlēšanās var balsot tikai pilntiesīgi pilsoņi.

8. Vai es drīkstu nobalsot vairākkārt, vai arī par vairāk nekā par vienu kandidātu?

Balsot Eiropas Parlamenta vēlēšanās vēlētāji drīkst tikai vienu reizi un no visiem vēlēšanām reģistrētajiem deputātu kandidātu sarakstiem balsojot jāizvēlas viens (viena vēlēšanu zīme); var arī balsot ar tukšu aploksnī (atturoties).

Vēlēšanu zīmē vēlētājs drīkst izdarīt neierobežotu skaitu atzīmju „+” un „-” pretī attiecīgā saraksta kandidātiem.

9. Vai Latvijas pilsoņi var piedalīties EP vēlēšanās, ja atrodas ārpus Latvijas?

Jā, EP vēlēšanās var balsot arī ārpus Latvijas esošie pilsoņi, iepriekš piesakoties.

10. Kā es varu nobalsot Latvijas Eiropas Parlamenta vēlēšanās, ja atrodos ārpus Latvijas?

Lai nobalsotu Eiropas Parlamenta vēlēšanās, atrodoties ārpus Latvijas, iepriekš jāpiesakās:

a) attiecīgajā Latvijas Republikas pārstāvniecībā līdz 12. aprīlim, vai

b) pasta balsošanas iecirknī Rīgā, Elizabetes ielā 57 līdz 24. aprīlim.

Piesakoties pasta balsošanai, jāaizpilda iesniegums (ir pieejams arī elektroniski www.cvk.lv). Pieteikumu var iesniegt personiski vai sūtīt pa pastu. Var rakstīt brīvā formā. Pieteikumā jānorāda vēlētāja vārds, uzvārds, personas kods, dzīvesvietas adrese un adrese ārvalstīs, uz kuru vēlas saņemt balsošanas materiālus.

Kad iesniegums būs reģistrēts, vēlētājam pa pastu tiks nosūtīti visi nepieciešamie vēlēšanu materiāli. Tie jāaizpilda un pa pastu jānosūta atpakaļ pasta balsošanas iecirknim Rīgā, Elizabetes ielā 57. Lai pieteiktos un nobalsotu ārpus Latvijas, pieteikumam vai vēlēšanu materiāliem nav nepieciešams pievienot personas apliecināšanu dokumentu vai tā kopiju, jo katrs vēlētājs vēlētāju sarakstā tiks identificēts pēc personas koda, kas būs norādīts iesniegumā. Šie cilvēki balsos par Latvijas kandidātu sarakstiem.

11. Vai man būtu jāiet balsot EP vēlēšanās? Tāpat jau nekas nemainīsies!

Eiropas Parlaments kopā ar ES ministru Padomi pieņem direktīvas un regulas, kuras, pēc aptuvenām aplēsēm, ietekmē aptuveni 80% no Latvijas likumiem. Taču tikai Eiropas Parlaments ir tieši vēlēta ES institūcija. Tādēļ, tikai nobalsojot EP vēlēšanās, Jūs varat ietekmēt to, kuri cilvēki pieņems likumus Eiropas līmenī, kas vistiešākajā veidā attieksies arī uz Jums.

12. Vai pastāv vēlētāju līdzdalības sliekšnis, lai vēlēšanas skaitītos notikušas?

Nē, vēlēšanu sliekšnis nepastāv. Tas nozīmē, ka vēlēšanas skaitīsies notikušas neatkarīgi no vēlētāju aktivitātes.

13. Kad būs zināmi vēlēšanu rezultāti?

Provizoriskie vēlēšanu rezultāti būs zināmi 25. maija vakarā, kad noslēgsies vēlēšanas tajās dalībvalstīs, kurās tradicionāli vēlēšanu diena ir svētdiena. Oficiālie rezultāti tiks publicēti 2 nedēļu laikā - līdz 6. jūnijam.

14. Kas pašreiz Eiropas Parlamentā pārstāv Latviju?

Pašreiz Latviju EP pārstāv Ivars Godmanis, Krišjānis Kariņš, Alfrēds Rubiks, Kārlis Šadurskis, Inese Vaidere, Roberts Zīle, Tatjana Ždanoka, Aleksands Mirskis un Sandra Kalniete.

15. Vai esošajiem EP deputātiem ir jādeklarē savi ienākumi?

EP deputātiem ir jādeklarē savi ienākumi ārpus EP un jādara tas ne vēlāk kā 30 dienas pēc izmaiņām ienākumu avotos. Jāsniedz informācija par atalgojumu citās nodarbinātības vietās, (kas ir savietojamas ar darbošanos EP), kā arī pašnodarbinātā ienākumiem.

16. Uz cik ilgu laiku tiek ievēlēti EP deputāti?

Deputāti tiek ievēlēti uz 5 gadiem.

17. Cik EP deputāti tiks ievēlēti 2014. gada vēlēšanās? Cik Latvijā būs vēlēšanu apgabali?

2014. gada vēlēšanās no Latvijas tiks ievēlēti 8 deputāti. Tā kā, atšķirībā no Saeimas un pašvaldību vēlēšanām, visa Latvija ir viens vēlēšanu apgabals, partijas Latvijas EP vēlēšanās katra piedāvās vienu kandidātu sarakstu.

18. Vai pastāv vēlēšanu barjera, lai partiju ievēlētu?

Jā, barjera ir 5%. Vēlēšanu barjeru aprēķina katra saraksta saņemto derīgo zīmju skaitu pretstatot kopējam derīgo vēlēšanu aplokšņu skaitam.

19. Kā izmainīsies kopējais EP deputātu skaits pēc 2014. gada vēlēšanām?

Kopējais deputātu skaits samazināsies no 766 līdz 751 deputātam.

20. Vai darbu Eiropas Parlamentā ir iespējams savienot ar citiem amatiem?

Ja vēlēšanu sarakstā kā kandidāts ir pieteicies Latvijas Republikas Prezidents, Valsts Kontroles darbinieks, vēstnieks, Satversmes tiesas tiesnesis, policists vai militārpersona, tad, ievēlēšanas gadījumā, personai viena mēneša laikā ir jāuzrāda oficiāls apliecinājums, ka tā ir pārtraukusi savas iepriekšējās darba gaitas.

EP deputāta amats nav savienojams arī ar ES dalībvalsts valdības locekļa vai parlamenta deputāta, Eiropas Komisijas, Eiropas Savienības Tiesas, Eiropas Centrālās bankas, Revīzijas palātas vai Eiropas Investīciju bankas valdes locekļa amatu. To ES iestāžu vai struktūru, kas saskaņā ar ES Līgumiem izveidotas, lai pārvaldītu Kopienas līdzekļus, aktīvi nodarbinātajiem ierēdņiem arī ir aizliegts būt par EP deputātiem.

21. Vai EP vēlēšanās Latvijā var kandidēt citu ES valstu pilsoņi?

Jā, Eiropas Parlamenta vēlēšanās var kandidēt jebkuras Eiropas Savienības dalībvalsts pilsonis, kurš uzturas Latvijā un vēlēšanu dienā būs sasniedzis vismaz 21 gada vecumu. Kandidēt var tikai no Latvijas Republikā reģistrētas partijas vai partiju apvienības saraksta. Pats kandidāts var būt arī politiskajai partijai nepiederošs.

22. Vai EP vēlēšanās var kandidēt cilvēki ar iepriekšēju sodāmību?

Jā, EP vēlēšanās var kandidēt pilsoņi, kuri iepriekš sodīti, bet sodu izcietuši, kā arī tie pilsoņi, kuru sodāmība ir dzēsta vai noņemta.

23. Kad oficiāli sākas priekšvēlēšanu periods Eiropas Parlamenta vēlēšanām?

Priekšvēlēšanu periods sākas 25. janvārī un ilgst līdz 24. maijam.

24. Kādi ir priekšvēlēšanu ierobežojumi politiskajām partijām un partiju apvienībām priekšvēlēšanu aģitācijas periodā?

Priekšvēlēšanu aģitāciju var veikt politiskā partija, politisko partiju apvienība, deputāta kandidāts un nesaistītā persona.

Priekšvēlēšanu aģitācijas periodā partija vai politisko partiju apvienība nedrīkst aģitācijai iztērēt vairāk kā 317 247,82 eiro.

Savā vārdā priekšvēlēšanu aģitāciju var veikt ar politiskajām partijām, to apvienībām nesaistīta fiziskā, juridiskā persona vai reģistrēta šādu personu apvienība. Priekšvēlēšanu izdevumu apmērs nesaistītai personai nedrīkst pārsniegt 4 800 eiro.

Aģitācijas veicējiem ir 3 darba dienu laikā jāiesniedz paziņojums KNAB par aģitācijas materiālu izvietojumu. (pieteikuma paraugs pieejams www.knab.gov.lv).

Slēptā priekšvēlēšanu aģitācija ir aizliegta. Tā ir priekšvēlēšanu aģitācija, par kuru saņemta samaksa un kuras apmaksātājs (atlīdzības devējs) pretēji šā likuma noteikumiem nav norādīts.

Aizliegts izmantot valsts un pašvaldību administratīvos resursus priekšvēlēšanu aģitācijas organizēšanai, veidošanai un izvietojumam (izplatīšanai).

30 dienas pirms vēlēšanām aizliegts izvietot priekšvēlēšanu aģitāciju TV.

Dienu pirms vēlēšanām, kā arī vēlēšanu dienā ir aizliegta aģitācijas materiālu izvietojuma elektroniskā plašsaziņas līdzekļa radio programmās un raidījumos, publiskās lietošanas ārtelpās un iekštelpās, preses izdevumos, internetā un valsts un atvasinātu publisku personu institūcijās un kapitālsabiedrībās, kurās valstij vai atvasinātām publiskām personām pieder vairāk nekā 50 procenti kapitāla daļu (akciju).

25. Kur es varu uzzināt papildinformāciju par Eiropas Parlamenta darbu un gaidāmajām vēlēšanām?

Visus jautājumus par Eiropas Parlamenta darbību var noskaidrot EP mājas lapā www.ep.europa.eu, kā arī Eiropas Parlamenta Informācijas biroja mājas lapā www.europarl.lv. Atbildes uz jautājumiem par vēlēšanu tehnisko pusi (kārtību) varat atrast Centrālās vēlēšanu komisijas mājas lapā www.cvk.lv, savukārt par aģitācijas ierobežojumiem - www.knab.gov.lv

